

Pri Sv. Bolfenku fare majšperske pri Ptuj je dne 26. marca požrla svinja enega $\frac{3}{4}$ letnega otroka skoraj popolnoma. Stariši ne puščajte otrok samih.

Obsodbe. Obsojen je bil pri okrožnem sodišču v Mariboru visokočastiti gospod **Šegula**, urednik časnika „Südsteirische Presse“ na 100 kron kazni, ker je razžalil gospoda **Friedr. pl. Kalchberg-a**. **G. Kalchberg-a** zastopal je gospod **dr. Ambrositsch** iz Ptuja, **Šegula** pa gospod **dr. Glaser** iz Maribora. Porotniki potrdili so jim šest stavljenih vprašanj enoglasno. Dalje, obsojen je bil pri okrajnem sodišču v Kozjem gospod **Muršič**, kaplan od Sv. Benedikta na 100 kron, zaradi razžaljenja poslanca **g. dr. Pommerja** in isti **g. Muršec** bil je dne 3. aprila zopet obsojen na 100 kron kazni pri okrajnem sodišču v Ptuj, zaradi razžaljenja časti napram **g. Kalchbergu**. Isti dan in zaradi enakega razžaljenja na časti kakor **g. Muršec**, bil je v Ptuj obsojen **g. dr. Brumen** na 300 kron denarne kazne. Gospodje naj le vedno tako naprej gonijo, bodejo vsaj reveži denar dobili.

Iz Leskovca v Halozah. (Kje je bilanca?) Konzumno društvo v Leskovci imelo je na letošnjo pustno nedeljo svoj glavni shod. Na dnevnem redu stalo je: nova volitev načelnika in pregled računov in bilance. Gospod kaplan nasvetoval je, naj bi se izvolilo **g. župnika** načelnikom konzumnega društva; ta predlog pa se je z vsemi glasovi razun enega (**g. kaplanovega**) odklonil in nato bil je načelnikom izvoljen muzikant **Filip Krajc**. Učitelj gospod **Brunker** predložil je bilanco (letni sklep računov), kateri je bajé izkazal 240 kron „čistega dobička. Ta izid je tem presenetljivši, ker konzum usmiljenim bratom v Gradcu niti obresti od dolžnih 4000 kron ni zmožel plačati. Samo ob sebi umevno je, da se tam prav „lušno“ godi. Konzumna gostilna bila je prenapoljena in gospod župnik in kuharica imela sta dosti opravila z natančanjem vina in piva svojim gostom. Muziciralo in plesalo se je do dveh po polnoči. Na pustni torek vršil se je v konzumni krčmi drugi praznik, pri katerem je gospod župnik na kitaro, organist pa na gosli k plesu igral. — Mi čakamo pa že dva meseca na bilanco, katera bi se, glasom pravil § 17 v „Südsteir. Presse“ in v „Slovenskem Gospodarju“ razglasiti morala. Ven toraj z bilanco, da bodemo vsi videli, če je ista tudi pristna.

Poslano.

Iz Črešnjevec. Javno pismo na **g. župnika Janez Sušnika**. — Glej ljudstvo in strmi, to je brezverec, pagan, socialdemokrat itd., ker napade duhovna, boste kričali po vaši stari navadi, ko boste brali to pismo. Gospod župnik le pomirite se, stvar je drugačna in se bodeva v lepem pogovorila. — Mnogokrat sem že moral slišati, da ste me črnili in se trudili mi na ogledu pred ljudstvom škodovati. Nisem se brigal za Vaše napade, ter mislil da ste še mladi, brez skušnje in mogoče še pridete do sprevidnosti. Napadli ste me zadni dve nedelji celo iz prižnice in prišla mi je vendar potrpežljivost do vrhunca. Šuntali ste med drugim, da bi me naj občinski odbor izobčil, ker ne živim v zakonu itd. Vi me silite v boj. Javno vas

tirjam gospod župnik, da mi dokažete, na kateri strani moje ravnanje ni pravo. Kje in kedaj dajam z mojim osebnim obnašanjem ali hišnim redom pohujšanje ali slab zgled. Ponosen sem, da me ljudstvo ljubi ter živim z istim sploh v najlepšem miru in složnosti. Ako niste na očeh in umu slepi, pogledjte v kak položaj ste Vi z Vašim nepohvalnim delovanjem našo faro spravili. Z vašim hujskanjem v spovednici, na prižnici in pri drugih priložnostih ste vkoreninili sovraštvo in prepir med zakonske, sosede, brate. Zamotali ste tu in tam sosede in brate v sodnijske pravde. Povejte mi, kaj Vas briga moja oskrbnica. Jaz sem samec brez sorodnikov. Oskrbnica je poštena udova višje starosti, od ljudstva splošno spoštovana. Potrebujem tisto pri mojem gospodarstvu. Dokažite mi najmanjšo nespodobnost. — Tudi Vi imate oskrbnico, mladinko, katero ste si izvolili v Dobovi, kjer ste bili kaplan, ko je izstopila iz šole. Jeli Vam ista v potrebo. — Ne. — Njena naloga je, da Vam popravlja postelj, in se kratkočasi v Vaši ekstrasobi, kedar odide druga družina na delo. Da jo pošlete v toplice, in jo popihnete skrivaj za njo; seveda iz krščanske ljubezni do bližnjega. Koliko grenkih solz je Vaša rajnka mati zavoljo te osebe pretočila, koliko zatiravanja od Vas pretrpeti mogla. — Imate pa še tudi pametno kuharico, katera pa ne uživa pri Vas posebno milosti. Tudi neka tretja oseba se pomika po farovžu. Da se nikjer v fari toliko prepira in krega ne povzroči kakor ravno v farovžu, je obče znano. Pri tem, da brez vzroka napadate in zatiravate najpoštenejše osebe in rodbine in jih črnite, občujete v prijateljstvu po drugem kraju z družinami, ktere ne uživajo posebnega glasu, samo ker Vas hvallizujejo in se Vam uklanjajo. Vse to in drugo me ne briga, — samo prosim pustite me v miru, saj Vam gotovo še nisem hodil na pot, niti Vam storil najmanjše krivice. Mi spoštujemo milega dušnega pastirja, ne pa zagrizenega preganjača. Mi ljubimo spovednico, v kateri se dobiva duševne tolažbe in prižnico s ktere se razlaga sveti evangelj in božja beseda in vtrjuje ljudstvo v krščanski veri ne pa uganja bedasta politika in napada in ščuje mirno ljudstvo. S častitim **g. kaplanom** sem zahajal vedno v najlepši zastopnosti in veselila me je njih družba in govori. Žalibog, da so dobrotljivega gospoda predstavili č. g. knezoškof za provizorja. Ostali bodo celi fari v dobrem spominu. Dobri pastir popravi slabe ovce, — slabi pastir pokvari dobre ovce. Besede mičejo zgledi pa vlečejo.

Toliko za danes. Če pa še ne bode ljubega miru, slišali bode te takšne zanimive, neverjetne, a vendar resnične pripovedke, da Vam bodo dolgo časa po ušesih šumele.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici 30. sušca 1901.

Johan Novak.

Zunanje novice.

Predrznost burskega generala Deweta. Neko noč hodil je angleški vojak na straži po železnici 20 milj daleč od Johannesburga. Naenkrat je skočil

nanj človek oblečen v uniformo angleških gorskih pešcev in vprašal: «Kje je postaja?» Vojak se je obrnil, da bi mu jo pokazal, neznani mož pa mu je stavil revolver na sence: «Stoj pri miru, pa ti ne skrivim niti lasu.» Na to je vzel neznanec straži puško iz rok in zažvižgal. In glej, nedogleden sprevid: dva tisoč in 80 vozov je šlo prav mirno mimo stražnika. Ko so odšli vsi, se je obrnil neznanec k stražniku in mu rekel: «V eni uri boš svoboden. Ako se le zganeš 5 minut pred šesto uro, pogineš. Po eni uri pa se smeš vrniti in povedati svojim oficirjem, da je bil tukaj general Dewet. Uro pozneje je zdirjala izza neke lope črna podoba v temo gozda v hitrem galopu. Vojak pa se je vrnil z lepo novico. To se je zgodilo pri Vrederdorf Wegu. Takrat je vzel Devet Angležem ves vlak streljiva in hrane.

Osveta usode. V nekem ogrskem mestecu je živelo mlado dekle Ana Sandor. Zaljubil se je vanjo mladenič, ki je bil sluga njenega očeta. Dekle je tudi ljubilo mladeniča, a ne dolgo ter se celo zaročilo z bogatim posestnikom. Njen ljubimec se je obesil na dan zaroke v hiši. Te dni so šli svatje k poroki, posestnik pa je vodil Ano. Ko so prišli do cerkve, se je nevesta nakrat zgrudila in umrla. Ženina je ta nenadna smrt tako prestrašila, da je na mestu zblaznel!

Tat in ropar ter — električnik. V Madridu so zaprli nekega premetenga človeka, ki je ropal na nenavaden način. Nosil je seboj močno električno baterijo, ki je bila zvezana z žico. Dotični ropar je ponudil svojo roko neznanecu, pozdravlja ga z bezedami: «O, stari prijatelj, ali me ne poznaš več?» Neznanec mu je začuden dal roko, a hkratkoma je dobil hud električen udarec, da ni mogel za hip niti govoriti in premakniti se. Ta hip je porabil ropar ter izpraznil neznanecu žepa, mu vzel uro in denarnico, nato pa zbežal. Tako je oropal več ljudi, ne da bi bili mogli naznaniti ga.

Kdo je ščipal lepo gospo? Na strehi omnibusa, ki vozi v Parizu, so se peljali nedavno mlada, jako lepa gospa, njen mladi soprog in starejši gospod z rudečim trakom častne legije. Ko se je približal voz postajališču, je zaupila lepotica nakrat: «Gospod to je nedostojno!» Jaz vam pokažem, kaj se pravi mene ščipati!» — in priložila staremu gospodu zaušnico. Gospod se je prestrašen izgovarjal, da je nedolžen, a v tistem hipu ga je klofutnil še soprog razžaljene dame. Konduktor je prihitel na streho, da pomiri prepirajoče se osebe, a takrat se je oglasila neka ženska, ki je sedela za lepo gospo: «Moj Bog, moji raki mi uhajajo!» In res se je držal lepe gospe zadej velik rak s svojimi škarjami ter jo vščipnil še jedenkrat, da je glasno zacvilila. Seveda je gospa prosila starega gospoda odpuščanja ter mu dala v zadoščenje celo poljub na oklafutano lice.

Dewet je ušel. V Londonu je hodil neki deček po cesti gor in dol ter ponujal ljudem zaprte kuverte z napisom: Podoba burskega vodje Deweta. 10 pence. Neki gospod je kupil tako pismo, odprl kuvert in videl, da je — prazen. Togoten je tekel za dečkom

ter kričal nad njim: «Kje pa je Dewet?» — «Kaj se je čudil deček. «Ali ga niste našli?» — «Ne!» — «No, vidite,» je dejal fant ter se poredno smejal. «ta vražji Dewet je ušel celo iz zaprtega kuverta!»

Umor vojaka. Iz Celovca se poroča: Podčastnik z imenom Bodi tukajšnjega huzarskega polka je med večerjem banjem udaril huzarja Gedeona Veresa z ročem svojih sablje s toliko silo po levi strani prs, da mu je ranil srce. Ter se je mož zgrudil mrtev na tla, potem so na srečnika pokopali z vojaško častjo, med tem ko je bil podčastnik-morilec odveden v garnizionski zapor.

Stroški vojne v Južni Afriki. Neizmerne stroški denarja so že izdali Angleži za vojno v Afriki. Prva leta so trošili povprečno 70 milijonov kron na teden. Sedaj pa, ko se je število vojakov zmanjšalo, jih stane okoli 50 milijonov kron na teden. Vsak ubit Burter je stal Angleže jeden milijon kron.

Dobro srce kraljice Henrijete. Nevadno je povabil dvorni voz belgijske kraljice Henrijete nekega delavca. Kraljica je takoj stopila z voza ter ukazala prepeljati ponesrečenca v bolnišnico, kamor je kraljica sama opetovana poslala vprašat, kako mu je. Nesrečnež pa je vendar le umrl, vsled česar je kraljica sila razburjena in žalostna. Družini nesrečnega delavca pa je darovala sedaj 40.000 frankov.

Strupeni kolači. Pariški listi poročajo iz Valencije: Tukaj je nad 100 oseb zbolelo, ker so jedle zastrupljene kolače. Neki 4 leta star otrok je umrl, več jih je jako nevarno bolnih.

Samomor na grobu prijatelja. Iz Velikega Varšava poročajo: Nekdaj bogati veleposestnik Aleksander Kiss je postal berač. 81letni stari je šel te dni na pokopališče, potrgal z grobov križe in spomenike onih oseb, ki so ga baje pahnil v propast, nato se je obesil na grobu svojega prijatelja.

Grof v prisilni delavnici. Nedavno je obsodil sodišče v Curihu ogrskega grofa Andreja R. na eno leto v prisilno delavnico. Po prestani kazni pa se bo moral grof zagovarjati tudi radi ponarejanja menic.

Zemlja se udara v občini Domanin nedaleč od Uha Središča. Tri hiše so se že podrle, sedem pa se menda še bo. Posestniki hiš so sami reveži.

Nevedoma je ubila svojega moža. V Holandiji (njitranska županija) je prišel v neko hišo tujec, ki je prosil prenočišča. Prej pa je prosil ženo, naj mu spravi zavoj. Ko je spal, je pogledala žena zavoj ter videla, da je poln bankovcev. Iz lakomnosti ga je spanju ubila s sekiro. Ko pa je hotela truplo skriti, je videla, da je ubila svojega moža, ki se je vrnil iz Amerike.

Strah Bavarske je bil 25letni razbojnik Mattheus Kneissl, katerega so lovili več mesecev in ga končno nedavno ujeli. 25 orožniku je oblegalo ves dan dotično hišo, v kateri se je ropar skrival. Šele ko je dobil vran, je nehal streljati ter se je udal.

Strašna rodbinska drama. V Palermu se je petila grozna nesreča. V II. nadstropju palače Rizzolati je živela rodbina vdove d' Alvia: mati, troje hčerk in dva sina. Eden izmed njiju, Alfonz, 23 let star, ki je radi zavratnega umora prebil že petletno je

se je s sestrami sprl ter ustrelil sestro Marijo in njenega zaročnika. Nato je ustrelil še svojo drugo sestro Gastanello. Tretjo sestro je hotel tudi umoriti, dvakrat je ustrelil nanjo, a je ni zadel. Tedaj je prišla mati ter dejala sinu: «Ustrelj še mene!» Sin pa je odgovoril: «Tebe ne, mati!» ter ustrelil sebe samega. Morilčev oče je umrl lani v blaznici, zato bržčas tudi morilec ni bil duševno zdrav.

Gospodarske stvari.

Kako se iz vina odpravi duh po žveplu, ki je vanje prišel vsled žveplanja trt proti plesnobi? Odgovor: Če ima vino le malo duha po žveplu, ga že izgubi, če se enkrat pretoči, samo da pride zelo zrakom v dotiko; če pa že močno diši, potem je pri pretakanju treba dejati v škaf bakrenih rečij, kakor lonce, pokrovke i. t. d., potem pa še v lij, če ni bakren. Žveplo se spoji z bakrom, zato je bakrene reči večkrat obrisati. — Duh po žveplu se vinu tudi odvzame, če se pretoči v zažveplan sod.

Kako naj kmetovalci obvarujejo svoje kožuho-vine pred molji? Odgovor: Na pomlad, ko se kožuho-vina ne rabi več, se dobro osnaži in otolče, potem pa zavije v gosto platno ali v popir in se spravi v zaboj, v kterege moljeve večje ne morejo. Zaboj ali skrinja ne sme imeti nobenih luken ali špranj, zato naj se vse odprtine z močnim popirjem dobro zalepijo. Med kožuhovino se potrese mrčesni prah (Insectenpulver) ali pa kafra, in popir ali platno, v katero se zavije kožuhovina, naj se poškropi s trpentinovim oljem. Za zavijanje je najboljši tiskan popir, na pr. stari časniki.

Kako se kravi odpravi razvada, da ne bo sama sebe sesala? Krava ima sedaj prvo tele. Odgovor: Prvo sredstvo kravi odpraviti razvado, da ne bo sama sebe sesala je, da jo tako privežete, da ne bo mogla do vimena. To pa ni vselej lahko narediti, zato priporočajo kravi dati okol vrata španski zavrtnik, ki ji onemogočuje vrat nazaj vkloniti. Ta zavrtnik obstoji iz pločic, kakih 15 do 20 cm. dolgih, ki se med seboj zvežejo kakor vrvna lestvica in se potem obesijo kakor zavrtnik okol vrata. Krava, ki ima tak zavrtnik, ne more več z vratom prosto gibati, in tudi ne more do vimena.

Znaki zdravja pri konjih. 1. Konj, če ga peljemo iz hleva, mora biti zelo pazen na vse, kar se godi okrog njega. 2. Konjsko oko mora biti živahno, pa tudi zaupno. 3. Nosne sluznice morajo biti bledorodeče. Preveč blede sluznice so znak malokrvnosti. Ako se konj živahno pregiblje, morajo biti živordeče. Če pa imajo živordeče sluznice počivajoči konji, je to znak, da jim kri tišči v glavo. Nosna sluznica mora biti nekoliko vlažna. Po presuhi nosni sluznici lahko sumimo, da je konj grozničav. 4. Zdravim konjem ne sme iz nosa teči. Če opazimo le nekaj kapljic vodene tekočine, to nič ne škodi. Če pa se opazi malo sive ali krvave drobljive snovi, ki izteka le iz ene nosnice, je to sumen znak smrkvosti. Gnojen in obilen smrkelj iz obeh nosnic se navadno izteka

smolikavim konjem. Če pa smrkelj ali sapa zelo smrdi, je to znak, da so v nosu ali v pljučih gnojna uljesa. 5. Konjske nosnice morajo biti na koncu čiste in suhe. Krastave ali zamazane nosnice so sumne, da iz njih izteka tekočina vsled kake nevarne bolezni; to se pogosto opaža pri smrkavosti. 6. Očesna sluznica mora biti bledorodeča. Če sta očesna sluznica in pa vidni del belega v očesu rumena, lahko z gotovostjo sklepamo na kako bolezen na jetrih. 7. Koža naj bode mehka in prožna. 8. Dlaka mora biti pri zdravih konjih gladka in svetla. Zdravemu konju se dlaka ne sme dati rada ruvati. Gladka, pritisnjena in svetla dlaka je vedno znak dobrega počutenja in finega ustroja. Pri popolnoma zdravih, pa težjih konjih pa je dlaka večkrat tudi bolj groba. Te živali so vztrajne, neobčutne proti slabemu vremenu. Tudi pri žrebetih dlaka ni nikdar tako svetla in gladka kakor pri odrastih konjih. Kadar se konj spomladi in jeseni goli, nima tako svetle dlake, naj bo še tako zdrav. Zdravi konji se spomladi in jeseni redno golijo (menjajo dlako.) Zdi se, da se konj začne goliti, kadar spomladi nastopi gorko, jeseni pa zimsko vreme. 9. Če je konj zelo mršav (suh), je bil ali dolgo časa slabo krmljen, ali pa bolan, da se ni mogel redno hraniti ali ne redno prebavljati. Če konji radi jedo in pravilno prebavljajo, pa so vender zelo mršavi in slabi v dlaki, potem lahko sklepamo na hude bolezni, na n. pr. smrkavost. 10. Telesna toplina mora biti na površju enakomerna. Ušesa, vrat in život morajo biti pri zdravih živalih zmerno topli. Le noge so navadno nekoliko mrzlejšje. Mrzla ali mokromrzla ušesa so pri bolnih konjih vedno zelo slabo znamenje. Če se toplina na dnu ušes zelo hitro menja, če je spodaj pri ušesih zdaj vroča, zdaj mrzla, potem je žival mrzličeva. 11. Zdrava žival dihne 10—14 krat v minuti, če miruje. Pri dihanju se sme videti le rahlo gibanje nosnic in lahko dviganje in upadanje lakotnic. Zdrave živali dihajo popolnoma tiho. Če se čujejo grgrajoči ali žvižgajoči glasovi, ali če se z roko, ki se položi na jabolko, čuti določno šumenje, potem so v goltancu in jabolku vnetja, nabran žlem, ali celo huda vnetja, vsled katerih so se sopila zožila. 12. Zdravi konji ne smejo kašljati. Tudi na umeten način se kašelji ne sme lahko povzročiti, če se pritisne na jabolko. Če se kašelji lahko povzročijo, je to znak, da je jabolko ali sapnik vnet ali dražljiv. Če žival večkrat kašlja brez vzroka in je kašelji slaboten, kratek, tih, potem se lahko slutiti, da je konj nadušljiv. 13. Zdravemu konju žila vdari 40—48 krat na minuto. Konju se najlaže na žilo tipa na čeljustni vtripljki. Tisti pa, ki niso vajeni tako na žilo tipati, bolje store, če poslušajo, kako srce vtriplje, in štejejo vdarce. Taki pritisnejo uho v bližino k srcu. 14. Še bolj zanesljivo se mrzlica spozna z merjenjem topline kakor pa, če se štejejo vtripljke žile. Za to pa je potreben poseben toplomer, ki se konju vtakne v mastnik in se notri pusti 3—4 minute. Pri zdravih konjih toplina ne znaša čez 39° C. Pri tem delu mora preiskovalec biti zelo previden. 15. Zdravi konji jedo, tudi če so že nakrmljeni, pri-